

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică **ANRE**

str. Alexandr Pușkin, nr.52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 75

din 17 februarie 2023

mun. Chișinău

cu privire la rezultatele investigației pe piața energiei electrice

În temeiul art. 7 alin. (3) lit. b), c) și i), art. 85 alin. (7) și alin. (8) și (9) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, în baza Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE nr. 746 din 22.09.2022 cu privire la inițierea investigației pe piața energiei electrice, precum și a Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE nr. 25 din 25.01.2023 cu privire la prelungirea acesteia, având în vedere sesizarea Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L nr. 0503/122406-20220830 privind acțiunile speculative ale unor participanți la piața de energie electrică, clarificările suplimentare prezentate de Î.S. „Moldelectrica” prin scrisoarea nr. 46-54/1509 din 09.09.2022 și sesizarea S.A. „Energocom” nr. 3077 din 23.12.2022 privind activitatea grupului de echilibrare condus de S.R.L. „ML-Energy Group” a fost desfășurată investigația privind posibilele acțiuni ale unor participanți la piața de energie electrică care au urmărit obținerea unor venituri mai mari.

În rezultatul examinării Raportului privind rezultatele investigației pe piața energiei electrice, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

CONSTATĂ:

La data de 05.09.2022 Agenția a recepționat sesizarea Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L. nr. 0503/122406-20220830 prin care furnizorul informează că în urma analizei Notei de informare privind dezechilibrele participanților la piața energiei electrice pentru luna iunie 2022 și a prețurilor pentru dezechilibre din luna iunie 2022, publicate de către Î.S. „Moldelectrica”, a fost observat că aplicarea pct. 6 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (în continuare – CSE) nr. 28 din 24.06.2022 a încurajat acțiuni speculative din partea unor participanți la piața energiei electrice ce descurajează implementarea și dezvoltarea principiilor și regulilor unei piețe concurențiale.

Astfel, se relatează că participanții nu sunt motivați să întreprindă acțiuni și să aplice mecanisme de reducere a dezechilibrelor provocate, de exemplu, prin notificarea unor valori mai precise sau crearea unor grupuri de echilibrare.

Comportamentul respectiv a fost condiționat de faptul că operatorul sistemului de transport (în continuare – OST) în calitate de responsabil pentru organizarea și gestionarea pieței energiei electrice de echilibrare, având drept temei pct. 6 din Dispoziția CSE nr. 28.06.2022 care prevede că: „*pentru perioada stării de urgență prețul pentru dezechilibrele participanților la piața de energie electrică se stabilește exclusiv pe baza costurilor înregistrate de operatorul sistemului de transport pentru echilibrarea sistemului electroenergetic*”, a stabilit prețuri egale pentru deficit de energie electrică și pentru excedent de energie electrică.

Prin urmare, ținând cont de faptul că prețul respectiv de deficit și excedent pentru majoritatea intervalelor de dispecerizare a fost unul considerabil mai mare decât prețul la energia electrică

achiziționată în baza contractelor bilaterale au apărut premise pentru unii participanți la piață de a prezenta notificări vădit subestimate, și de a beneficia de venituri mai mari, rezultate dintr-un comportament speculativ.

Astfel, conform datelor prezentate de OST prețul mediu lunar pentru deficit și excedent calculat în conformitate cu pct. 6 din Dispoziția CSE nr. 28.06.2022 a constituit în luna iunie 4039 lei/MWh și 5801 lei/MWh în luna iulie 2022, sau cu cca 300-400% mai mult decât prețul la energia electrică achiziționată în baza contractelor bilaterale încheiate de furnizori cu unii producători de energie electrică din surse regenerabile actuale la momentul respectiv (cca. 1050 lei/MWh).

În baza listei prezentate de OST a participanților pieței energiei electrice care au introdus notificări fizice eronate și a listei cu participanții pieței energiei electrice care în rezultatul activității vor beneficia de profituri ca urmare a dezechilibrului în excedent, a datelor privind notificările fizice finale, pozițiilor nete măsurate și respectiv a dezechilibrelor acestor producători a fost efectuată analiza comportamentului participanților respectivi la piața energiei electrice, pentru lunile iunie-august 2022.

În rezultatul analizei datelor cu privire la notificările fizice (PNC) prezentate de participanții pieței energiei electrice care au și responsabilitatea de echilibrare vis-a-vis de pozițiile nete măsurate (PNM) au fost identificate următoarele.

În fiecare din lunile examinate au existat părți responsabile pentru echilibrare (în continuare – PRE) care au generat considerabil mai multă energie electrică decât au notificat, fiind identificați astfel:

- în luna iunie 2022 – 5 producători care au generat cu cel puțin peste 50% mai multă energie electrică față de valorile notificate;
- în luna iulie 2022 – 4 producători care au generat cu cel puțin peste 50% mai multă energie electrică față de valorile notificate;
- în luna august 2022 – 4 producători care au generat cu cel puțin peste 50% mai multă energie electrică față de valorile notificate.

Comportamentul identificat al unor din participanții pieței energiei electrice menționați mai sus poartă un caracter repetativ, în Tabelul 1 fiind prezentate PRE-urile identificate în fiecare din lunile iunie-august 2022.

Tabelul 1. PRE-uri identificate în fiecare din lunile iunie-august 2022

LUNA	Iunie	Iulie	August
Denumirea PRE	1. SRL „TECO-ST” 2. SRL „Sadoveanu” 3. SRL „Elenasig” 4. SRL „PDG Fruct” 5. SRL „Viga Energy”	1. SRL „Sadoveanu” 2. SRL „Elenasig” 3. SRL „General Eco Energy” 4. SRL „Viga Energy”	1. SRL „Sadoveanu” 2. SRL „Universcons” 3. SRL „General Eco Energy” 4. SRL „Cota Energy”

Pe parcursul perioadei în care s-a desfășurat investigația pe piața de energie electrică, inițiată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 749 din 27.09.2022, și anume în data de 23.12.2022 prin scrisoarea nr. 3077 furnizorul central de energie electrică (în continuare – FCEE) S.A. „Energocom” a informat autoritatea de reglementare cu privire la posibila denaturare a schemei de sprijin, prin:

- Prezentarea premeditată a unor valori mărite ale notificărilor fizice („supranotificare”) aferente părților responsabile pentru echilibrare care și-au transmis responsabilitatea

echilibrării către SRL „ML Energy-Group”, și care beneficiază de schemă de sprijin conform Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

- Prezentarea premeditată a unor valori mai mici ale notificărilor fizice aferente („subnotificare”) părților responsabile pentru echilibrare care și-au transmis responsabilitatea echilibrării către SRL „ML Energy-Group”, și care activează în condiții de piață la prețuri negociate.

Așadar în vederea identificării activității S.R.L. „ML Energy - Group” în calitate de responsabil al grupului de echilibrare, ANRE a solicitat informații privind activitatea acestuia de la operatorul sistemului de transport Î.S. „Moldelectrica”, precum și de la SRL „ML Energy - Group”, pentru perioada august-noiembrie 2022.

S.R.L. „ML Energy Group” a devenit parte responsabilă de echilibrare la data de 02.08.2022 în calitate de furnizor care activează pe piață în baza licenței nr. C001648 din 15.07.2022. La momentul realizării investigației S.R.L. „ML Energy Group” constituia responsabilul grupului de echilibrare pentru alți 25 de participanți ai pieței energiei electrice.

De menționat că din 24 de producători de energie electrică din cadrul grupului, 12 au contracte de achiziție semnate cu FCEE – S.A. „Energocom”, dintre aceștia 5 având contracte exclusiv cu FCEE, iar ceilalți 7 având semnate și alte contracte bilaterale la prețuri negociate în vigoare.

Considerând informațiile prezentate de operatorul sistemului de transport, S.R.L. „ML Energy Group”, precum și rezultatele analizei acestora se conturează următoarele concluzii cu privire la activitatea producătorilor de energie din SER din componența grupului de echilibrare analizat.

În cazul lunilor august și septembrie 2022 cu toate că există unii producători pentru care s-au introdus notificări fizice atipice și puțin probabile de realizat, putem conclud că comportamentul respectiv este mai puțin accentuat și poartă un caracter individual, fără careva indicii concludente cu privire la o activitate concertată evidentă din partea participanților din grupul de echilibrare.

În partea opusă a tabloului se regăsesc lunile octombrie și noiembrie 2022 unde se conturează clar și evident un comportament concertat vis-a-vis de activitatea participanților în grup, astfel că putem distinge 2 grupuri de producători:

- Unul pentru care se introduc notificări fizice finale considerabil mai mici față de potențialul real de generare al instalațiilor respective, și
- Altul pentru care au fost prezentate notificări fizice finale supraevaluate, care în principiu nu sunt realizabile și rezonabile nici teoretic pentru instalațiile intermitente precum sunt turbinele eoliene sau instalațiile fotovoltaice.

De menționat aici că, în lunile octombrie și noiembrie 2022 s-au regăsit în excedent producători la prețuri negociate (nereglementate), iar producătorii cu schemă de sprijin și-au supraestimat posibilitățile instalațiilor generatoare, înregistrând dezechilibre nete lunare negative.

Având la bază această ipoteză precum și ținând cont de faptul că există o diferență dintre prețul energiei electrice generate de producătorii pe piață liberă la prețuri negociate și tarifele fixe aferente producătorilor cu schemă de sprijin, există premise rezonabile de a considera că prin „subnotificarea” valorilor aferente ale producătorilor cu prețuri mai mici, și „supranotificarea” valorilor aferente producătorilor cu schemă de sprijin s-a urmărit obținerea unui venit majorat, astfel fiind denaturată ideea schemei de sprijin prevăzută de Legea nr. 10/2016 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

Astfel, conform competențelor ANRE stabilite de art. 7 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, privind promovarea, monitorizarea și asigurarea transparenței și concurenței pe piața energiei electrice și obligațiilor producătorului prevăzute de art.

23 alin. (1) lit. e) din Legea menționată, potrivit căreia producătorul este obligat să respecte Regulile pieței energiei electrice și să nu denatureze concurența pe piața energiei electrice, luând în considerare constatările sus-enunțate, în temeiul art. 85 alin. (8) din Legea nr. 107 din 27.05.2016, precum și art. 30 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 10 din 26.02.2016, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Raportul privind investigația pe piața energiei electrice cu scopul elucidării circumstanțelor care au dus la acțiuni din partea unor participanți ai pieței care distorsionează funcționarea pieței energiei electrice și care urmăresc obținerea unor venituri mai mari.
2. În scopul evitării ulterioare a acțiunilor constatate în cadrul investigației pe piața energiei electrice, se interzice producătorilor de energie electrică care beneficiază de scheme de sprijin conform Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile să participe în cadrul altui grup de echilibrare decât cel pentru care este responsabil furnizorul central de energie electrică.
3. Prezenta Hotărâre se aduce la cunoștință furnizorului central de energie electrică, operatorului sistemului de transport și se publică pe pagina web oficială a ANRE.
4. În termen de 5 zile de la publicarea prezentei Hotărâri pe pagina web oficială a ANRE, furnizorul central de energie electrică va notifica beneficiarii schemelor de sprijin care la moment fac parte din alte grupuri de echilibrare decât cel gestionat de furnizorul central de energie electrică, cu privire la necesitatea transferului responsabilității pentru echilibrare către ultimul, în termen de 5 zile de la recepționarea notificării.
5. Operatorul sistemului de transport va accepta notificări fizice pentru producătorii de energie electrică beneficiari ai schemei de sprijin conform Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile doar de la furnizorul central de energie electrică, după 10 zile de la publicarea prezentei Hotărâri pe pagina web oficială a ANRE.
6. Agenția va înainta propuneri de modificare a legislației sectoriale și va revizui Regulile pieței energiei electrice în scopul asigurării funcționării eficiente a pieței și instituirii unor sancțiuni pentru prevenirea eventualelor abuzuri din partea participanților pieței.
7. Raportul și Hotărârea Agenției privind rezultatele investigației pe piața energiei electrice, se publică pe pagina web oficială a Agenției.
8. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă, în termen de 30 de zile de la notificarea acesteia.

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexei TARAN
Director